

εὐρίσκονται τινες οἱ ὅποιοι πεινώσι πάντοτε, ἀλλὰ δὲν ἔχουσι τί νὰ φάγωσι, (καὶ οὗτοι εἶναι οἱ περισσότεροι) καὶ ἄλλοι, οἵτινες ποτὲ δὲν πεινώσι, τρώγουσιν ὅμως ἀκαταπαύστως.

Τὰ λοιπὰ ζῶα ἀρκοῦνται εἰς τὰ προϊόντα τῆς γῆς, διότι, ταῦτα εἶναι κατάλληλα εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν ἄλλ' ὁ ἄνθρωπος, τὸ εὐγενέστερον, ὡς λέγει, ζῶον φέρει δι' ἐξόδων μεγάλων καὶ ἐξ ἀπομεμακρυσμένων μερῶν, φαγητὰ βλαπτικά, καταστρέφοντα συγχρόνως καὶ τὸ θαλάστιον καὶ τὴν υἱεῖαν του.

Ὅταν ἀπαξ τὰ ὄντα τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων συνειθίσωσι νὰ τρώγωσι πρὸς κόρον τῆς ἡδυπαθείας τῶν, ἀποκαθίστανται δεῦλοι τοῦ πάθους τούτου, καὶ διὰ γευμάτων ἢ δειπνῶν ἀγοράζεται ἡ θέηρις, καὶ ἀλυσσοδένεται ἡ συνείδησις των. (ἐὰν ἔχουσι τοιαύτην.)

Καθ' ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὸ πίνειν, τὸ πρᾶγμα καταπᾶ ἔτι χειρότερον· διότι, τὰ λοιπὰ ζῶα πίνουσι μόνον ὕδωρ, ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος πίνει πάντα, ἐκτὸς τοῦ ὕδατος· ὅταν δὲ πίνει δὲν ἠξέυρει οὔτε τί λέγει, οὐδὲ τί πράττει. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν γίνεται εὐθυμος, ἔπειτα ἰδιότροπος, μετὰ ταῦτα παραφρων, ἔπειτα μανιώδης, καὶ τελευταῖον πίπτει ἐν ἀνείσθητος.

Καὶ πίπτει μὲν ἐντὸς δωμάτων ἐστολισμένων καὶ περιχρῦτων ἐὰν εἶναι πλούσιος καὶ σηματοποιῶν ὑποκείμενον, ἐντὸς δὲ τοῦ πληθῆ τῶν ἀγίων ἐὰν εἶναι βρακενδύτης καὶ πτωχός. Τὸν πρῶτον, ἐκδύουσι οἱ ὑπηρεταί του, καὶ θέτουσιν εὐλαβῶς εἰς τὴν κλίνην, ὅπου ἰατρεύεται ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν τὴν ὁποῖαν ἐκουσίως ἔλαβεν, τὸν δὲ δεύτερον, ἀπάγουσιν εἰς τὴν πρωτοφυλακὴν.

Ἐπὶ λογικὴν καὶ ἠθικὴν ἐποψίν θεωρούμενος, ὁ ἄνθρωπος, εἶναι ἀκόμη ὀνιδιάζοντος χαρακτήρος. Κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἐκφρασιν τὸ λογικὸν εἶναι ἀπόρροια, δὲν ἠξέυρω τινος, συγχωρήσαν εἰς αὐτὸν τὴν κατάκτησιν τῶν περὶ αὐτοῦ ὄντων, μὴ ἐξαιρουμένων οὐδὲ αὐτῶν τῶν ὁμοίων του. Μεταχειρίζεται δὲ τὸ λογικὸν μὲ τῷ ἄντικρυτον ἀντιπρακτικόν· καὶ ὅταν μὲν ἀφίεται εἰς τὰς ἰδίας του γνώσεις ἔχει τοὐλάχιστον τὸν κοινὸν νοῦν, ἀλλ' ἀπ' οὗ λάβη ἀγωγὴν, χάνει τὴν δύναμιν τοῦ κρίνειν κατὰ τὰς ἐντυπώσεις τὰς ὁποίας λαμβάνει, καὶ δὲν κρίνει πλέον παρὰ κατ' ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἔμαθε. Πολλὰκις δὲ δὲν ἐκθέτει ὅ,τι γνωρίζει (πρᾶγμα τὸ ὁποῖον τοῦ εἶναι ἀπηγορευμένον) ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας φλυαρεῖ περὶ πραγμάτων τὰ ὁποῖα ἀγνωεῖ ἐντελῶς. Ποτὲ δὲν συζητεῖ περὶ τῶν ὄντων ἀντιλαμβάνεται τῇ συνδρομῇ τῶν ἀισθητηρίων του, ἀλλὰ πολυλογεῖ μέχρι θανάτου περὶ πραγμάτων τὰ ὁποῖα δὲν καταλαμβάνει. Καὶ ἐπειδὴ φαντάζεται ὅτι διὰ τὴν κατάληψίν των κατέχει φῶτα ἰδιαίτερα, βδελύσσεται καὶ κατατρέχει, τοὺς μὴ θέλοντας νὰ συμφωνήσωσι μὲ τὴν γνώμην του.

Τὰ πράγματα τὰ ὁποῖα ὀνομάζει διὰ τῶν αὐτῶν λέξεων εἶναι μακρὰν τοῦ νὰ ἔχουσι τὴν αὐτὴν σημασίαν· ὅ,τι δὲ ὁ εἷς εὐρίσκει καλὸν, ὄραϊον, καὶ ἀριστον, τοῦτο ἄλλος νομίζει κακὸν, δύσμορφον, καὶ χειρίστον· ὅ,τι εἰς ὀνομάζει ἀρετὴν ὁ ἄλλος τὸ ἀποκαλεῖ ἐλάττωμα·

ὅ,τι νομίζεται συγκεχωρημένον καὶ ἀξιοσέστατον ἀπὸ τοῦς μὲν, τοῦτο ἀπαγορεύεται καὶ κατηγορεῖται ἀπὸ τοῦς δὲ· ἰδῶ τιμᾶσιν ὑπερβαλόντως τὸν αὐτουργὸν πράξεώς τινος, καὶ παρ' ἄλλοις, ὁ αὐτουργός τῆς ἰδίας πράξεως τιμωρεῖται μὲ θάνατον.

Κατὰ συνέπειαν ὄλων τούτων τῶν ἀντιπράσεων ὀνομάζουσι μέγαλον ἄνδρα καὶ ὄν φιλόανθρωπον ἐκεῖνον ὅστις τίθεται ἐπὶ κεφαλῆς μεγάλου τινος ἀριθμοῦ ὁμοίων του, καὶ καταδιώκει ἄτομα τοῦ εἴδους του διὰ νὰ τὰ φονεύσῃ, λεηλατεῖ δὲ καὶ διάζει, καὶ ἐξανδραποδίζει τοὺς μὴ βυναμένους νὰ ὑπερασπισθῶσι.

Οἱ ἄνθρωποι πιστεύουσιν εἰς ἓνα θεόν, τὸν ὁποῖον λατρεύουσιν καὶ εὐχαριστοῦσι, πρὸ πάντων ὄντων εὐτυχῶσιν. Ὁ θεὸς οὗτος, διὰ τὸν ὁποῖον ἀκαταπαύστως φιλονεικοῦσιν, εἶναι δὲ ἄπειρον καὶ πλήρως ἀγαθότητος, καὶ εἶναι σύμβολον ἀγότητος· ἀλλ' ἐν δόγματι αὐτοῦ φονεύονται καὶ καταπαράσσονται, καὶ ὅταν εἰ μὲν, φονεύσῃ τοῦς δὲ (πρᾶγμα μισητὸν εἰς τὴν θεότητα) τὸν εὐχαριστοῦσιν πανθῆμως.

Ἐπὶ ἀκόμη θεὰ τις ἀγαπητὴ παρ' ἀνθρώπους, καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ Ἐλευθερία! ἀλλ' ἐκαστος θέλει τὴν ἐλευθερίαν διὰ τὸν ἐκυτόν του μόνον καὶ διὰ τὴν δουλείαν τῶν ἄλλων· οἱ λευκοὶ ἐφόνευσαν τοὺς κοκκίνους καὶ ὑπεδούλωσαν τοὺς μύθρους καὶ κτερίνους. Κατὰ μοναδικὴν δὲ τινα ἀντιθεσίαν ὑπεραπτεῖσθαι τινες τοὺς μαύρους, τοῦς ὁποῖους ποτὲ δὲν εἶδον, καὶ καταπιέζουσι τοὺς λευκοὺς τοὺς ἰσπίους ἔχουσι πρὸ ἐρθαλμῶν, καὶ ἐν μέσῳ τῶν ὁμοίων ζῶσι.

Ἐκ τῶν ἀνθρώπων, οἱ μὲν νομίζουσιν ὅτι ἐλευθερία εἶναι τὸ νὰ πράττῃ τις ὅ,τι θέλῃ δὲ αὐτοῦ ὁ εἷς, ὑβρίζει ἀτυτῶλως θεὸν καὶ ἀνθρώπους· ὁ ἄλλος ἀρπάζει καὶ κλέπτει ἀναφανδὸν καὶ διὰ τῆς βίας τρίτους τις, μαστιγώνει καὶ βασανίζει τοὺς ἀθνεστέτους· καὶ ἄλλοι, τέλος πάντων, φονεύουσι τοὺς ὁμοίους των πρὸς διασκέδασιν, καὶ πολλάκις εἰ τοιοῦτοι ὀνομάζονται καλὰ παλικάρια καὶ ἡρώες, καὶ ἀντὶ νὰ ἀποκεφαλίζωνται ἀποθανατίζονται!

Ἡ δικαιοσύνη καὶ ἰσότης εἶναι λέξεις τὰς ὁποίας οἱ ἄνθρωποι ἀκαταπαύστως προσφέρουσιν, ἀλλ' ἡ δικαιοσύνη διανεμεται πολλάκις ὑπ' ἀτόμων οὐχὶ πάντοτε ἀδία φθῶρων· ὅθεν καταδικάζεται εἰς εἰρκτὴν ὁ κλέψας ἐν δαυκίον καὶ τρία σῦκα διὰ βήξεως (ἐπειδὴ ἡ βήξις εἶναι τὴν κλοπὴν ἀπαγορευέται)· τιμᾶται δὲ, καὶ χαιρετᾶται φιλικώτατα, καὶ ταπεινώτατα, ὁ ὑπεξαίρετος ἐκ τομῶν ἀπὸ τοῦς συμπολίτας του, διότι, ἐστάλη ἀρκετὰ ἐπιτήδειος νὰ τοὺς ἐλαφρώσῃ ἀπὸ τὸ τοιοῦτον βάρος χωρὶς νὰ βλάβῃ παντελῶς τὰ κλεῖθρα.

Οἱ ἄνθρωποι ἐθέτισαν τὴν ὑπανδρείαν ὑπὸ τῇ ἐπιβουλῶν πρόφρασιν, ὅτι ὁ ἀνὴρ καὶ ἡ γυνὴ πλασθέντι δὲ εἷς διὰ τὸν ἄλλον χρεωστοῦσι πάντοτε νὰ ἀγαπῶνται ὅταν ὁ νόμος τοῦς συνδέσῃ καὶ τοὺς προσαρτήσῃ ἀμοιβαίως· νυμφεύονται δὲ πολλάκις ἄτομα τὰ ὁποῖα δὲν ἀγαπῶσιν, καὶ ἀγαπῶσιν ἐνίοτε ἄτομα τὰ ὁποῖα δὲν δύνανται νὰ νυμφευθῶσιν. Ἡ γυνὴ ὀμνύει πίστιν εἰς τὸν σύζυγόν της καὶ τὸν ἀπατᾷ, ὁ σύζυγος ὀμνύει προστασίαν εἰς τὴν γυναῖκα, καὶ τὴν καταπιέζει. Τοιοῦτον τρόπον ὁ μὲν ἀνὴρ, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μεταποιεῖ τὴν γυναῖκά του εἰς μάγειρον, ἡ δὲ γυνὴ, θεωρεῖ τὴν